

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี DVT (Dual Vocational Training)

1. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คืออะไร

“ทวิภาคี” แปลว่า “สองฝ่าย” ซึ่งหมายถึง สถานประกอบการและโรงเรียน เยาวชนที่เข้าร่วมฝึกอาชีพ ในโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีนี้นั้นจะมี 2 สถานภาพในบุคคลเดียวกัน คือ เป็นนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียน และในขณะเดียวกันก็เป็นพนักงานฝึกอาชีพของสถานประกอบการด้วยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาด้านอาชีพอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งการศึกษาในระบบนี้ผู้เรียนหรือผู้ฝึกหัด (Trainee) จะต้องเรียนรายวิชาสามัญ รายวิชาชีพพื้นฐาน โดยเรียนและฝึกปฏิบัติเบื้องต้น ที่สถานศึกษา สัปดาห์ละ 1-2 วัน ส่วนรายวิชาชีพ สาขางาน จะเรียนและฝึกปฏิบัติจริงที่สถานประกอบการ 3-4 วัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

2. วัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพ

2.1 เพื่อพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีฝีมือ ความรู้ ความสามารถ และทันต่อเทคโนโลยี ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

2.3 เพื่อเตรียมบุคลากรทางด้านอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน

3. ประโยชน์ที่นักเรียน นักศึกษาได้รับ

3.1 ประโยชน์ทั่วไป

3.1.1 ได้รับค่าเบี้ยเลี้ยง และสวัสดิการอื่น ๆ ตามที่ตกลงกัน

3.1.2 โอกาสที่จะเข้าทำงานในสถานประกอบการที่ได้ฝึกอาชีพอยู่ก่อนคนอื่น

3.1.3 ได้รับใบรับรองจากสถานประกอบการ

3.1.4 ได้รับประกาศนียบัตร ปวช. และ ปวส. เช่นเดียวกับนักเรียน นักศึกษาปกติ

3.1.5 ได้โอกาสศึกษาต่อระดับสูงขึ้นต่อไป

3.2 ประโยชน์ทางวิชาการ

3.2.1 ความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนกับสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ประยุกต์เข้ากับภาคปฏิบัติในสถานประกอบการได้ทันที ไม่ต้องรอให้จบการศึกษา เป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ถ่องแท้

3.2.2 มีทักษะในการปฏิบัติงานวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการเพราะนักเรียนนักศึกษาฝึกอาชีพจริงอยู่ในสถานประกอบการอยู่แล้ว ดังนั้นโอกาสที่จะได้งานทำจึงมีสูงกว่าผู้ที่เรียนระบบปกติ

3.3 ประโยชน์ด้านลักษณะนิสัยการทำงาน

3.3.1 มีความรับผิดชอบสูง

3.3.2 มีความตรงต่อเวลา

3.3.3 มีความอดทน

3.3.4 มีบุคลิกภาพที่ดี เหมาะสมกับงานที่ทำ

3.3.5 มีความเข้าใจระบบการทำงานในสถานประกอบการ

3.3.6 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3.3.7 สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีกว่า

3.3.8 มีความเข้าใจผู้อื่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

4 การคัดเลือกนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

4.1 คุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา ระบบทวิภาคี

4.1.1 ผู้สมัครต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์

4.1.2 มีความตั้งใจในการที่จะเรียนและฝึกอาชีพ ในสาขางานที่สถานประกอบการ

4.1.3 มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และตามที่สถานประกอบการต้องการ

4.2 วิธีการคัดเลือก

โรงเรียนจะประสานงานกับสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อดำเนินการรับสมัคร สัมภาษณ์ นักเรียน นักศึกษาที่โรงเรียนหรือสถานประกอบการจะรับเข้าเรียน

5. หน้าที่ของนักเรียนและผู้ปกครอง

นักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง ต้องเข้าใจว่าการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการเรียนอาชีวศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นักเรียน นักศึกษาจะต้องเรียนทั้งในสถานศึกษาและฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดทักษะในวิชาชีพและมีประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการและหรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

การเข้าเรียน

1. ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องปฏิบัติดังนี้

1.1 สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสถานประกอบการ ที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สถานศึกษา

1.2 สมัครเข้าเรียนกับโรงเรียน

1.3 คัดเลือกตามที่สถานประกอบการและ/หรือโรงเรียนกำหนด

1.4 เมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วนักเรียน นักศึกษาจะต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการนั้นๆ

1.5 รายงานตัวและขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน นักศึกษาที่โรงเรียน

2. คุณสมบัติของผู้เข้าเรียน ดังนี้

2.1 มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ ในวันทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ

2.2 มีสัญชาติไทย และมีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

2.3 จบการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

2.4 มีความประพฤติเรียบร้อย

2.5 มีร่างกายแข็งแรงเหมาะสมในการเรียน การฝึกอาชีพ ในสาขาวิชาชีพนั้น

2.6 ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ หรือติดยาเสพติด

2.7 เป็นผู้ผ่านการคัดเลือกจากสถานประกอบการให้เข้าเรียนได้

3. การบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ

3.1 นักเรียน นักศึกษาต้องบันทึกการฝึกอาชีพ ลงในสมุดรายงานการฝึกอาชีพด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอทุกวันที่มีการฝึกอาชีพ

3.2 ส่งสมุดรายงานให้ครูฝึกในสถานประกอบการ ตรวจสอบเพื่อลงนามทุกวันที่มีการฝึกอาชีพ

3.3 บันทึกวิชาภาคทฤษฎีการเรียนในรายวิชา ที่เรียนในสถานศึกษาลงในสมุดรายงาน

3.4 ส่งสมุดรายงานให้ครู อาจารย์ ที่ทำหน้าที่ติดตามและกำกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

3.5 เก็บรักษาสมุดรายงานทุกเล่มไว้ เพื่อใช้ประกอบในการประเมินผล

4. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา และสถานประกอบการ

4.1 ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน นักศึกษาของโรงเรียน และชำระเงินบำรุงการศึกษาตามระเบียบว่าด้วยการเก็บเงินบำรุงการศึกษา ภายหลังทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ แล้วจึงจะมีสภาพการเป็นนักเรียน นักศึกษาโดยสมบูรณ์

4.2 เข้ารับการปฐมนิเทศร่วมกับผู้ปกครอง ที่โรงเรียนและสถานประกอบการจัดขึ้น

4.3 ลงทะเบียนเรียนรายวิชา และชำระเงินค่าลงทะเบียนตามระเบียบ

5. การเรียนและการฝึกอาชีพ

5.1 เรียนหมวดวิชาพื้นฐานสามัญ วิชาชีพพื้นฐานทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้น วิชาเลือกเสรีในสถานศึกษา สัปดาห์ละ 1 – 2 วัน ตลอดหลักสูตร

5.2 ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ สัปดาห์ละ 3 – 4 วัน ตลอดหลักสูตร ในรายวิชาสาขางานโครงการ รวมทั้งการทำกิจกรรม

หมายเหตุ ข้อ 5 ให้ปฏิบัติตามข้อ 5.1 และ 5.2 หรือปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

แผนภูมิการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี DVT (Dual Vocational Training)

